ל) [לעיל לא. וש"ל], ב) [ע"ז מח:ממורה כד.], ג) פסחים יא.,

ב) (מנחות כ:) פסחים טו. תרומות פ"ח מ"ח, ו) [לקמן לד.],

ו) שבת היא. מנחות נו: וע"ש

ז) שבת קית. מנחות נו: [ע"ש דאימא על נכון], ח) [חמן], ש) בילה כז: [מנחות נו:], ץ קטפי "דיק, כ) טפי ז"יק, ט ניא אחר וישחוט והס"ד ואח"כ ד"ה יקיז אף ע"פ שהוא עושה בו מוס דסבר

ע פ שאון שושה לו חום קפל ר"ש כר נ"ק, מ) בק"א: דם דהוי, נ) [אלא מטיל רש"ש], מ) נ"יל לא תעשה כר נ"ק, ע) נ"ל בברייתא מוקק לפרש במאי פליגי נ"ק,

לר"מ דמחייב למטיל מום בב"מ

בומו הזה גרט כדאמר במ״ה דט״ז

זבותן הזה גוע כדחנוו בפייק דעייו דלא לדמי חזי אלא כו׳ צ״ק, **ק**) [עי׳ היטב חוס׳ מנחות נו: ד״ה אלא],

תורה אור השלם

1. לא תַאָפֶה דְּמֵץ חֶלְקָם נְתַתִּי

בַּחַטָּאַת וְכָאַשָּׁם:

מום לא יהיה בו:

אֹתָהּ מֵאִשָּׁי לְדֶשׁ קָדְשִׁים הָוא

2. כל המנחה אשר תקריבו ליי

2. בל נושליו המל בי בל שאר בי בל שאר ביא וְבָל דְּבָשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנוּ אָשָׁה לִיִיִּ: ויקרא ב יא

הָשֶּׁוּרְלְּיָבְ, וֹיְקְוּא בּ'א 3. וּמְעוּךְּ וְכְּתוּת וְנָתוּק וְכָרוּת לא תַקְרִיבוּ לִייָּ וּבְאַרְצְכֶּם לא

וַנְצָּשוּ. 4. וְאִישׁ כִּי יִקְרִיב זֶבֶח שְׁלְמִים לִייָ לְפַלֵּא נֶדֶר אוֹ לְנְדְבָה בַּבְּקָר אוֹ בַצִּאן תָּמִים יִתְּיֶה לְרְצוֹן כָּל

"א בכיס גבי חוטין כו' ל"ק,

שו א מיי פ״א מהלי איסורי מוצח הלי יב: יו ב מיי פ״ב מהלי בכורות הלכה יג סמג עשין ריא טוש״ע י״ד סי שיג סעיף ו: יח ג מיי׳ פי״ב מהל׳ תרומות 11 35

הני ג:
ימ ד מיי פיייב מהלי מעשה
הקרבנות הלי יד [טו]:
ב ה מיי פט"ו מהלי איסורי
ביאה הלי י טוש"ע אה"ע סימן ה סעיף יא: בא ו מיי' פ״א מהל' איסורי

מובח הל' ח:

לעזי רש"י

שימה מקובצת

מ) באיטליז ונשחטין באיטליז ונשקלין:נמי כיון דאיכא רווחא להקדש לישרי ליה רבנן: גן בעור פוגם בבשר: דן לו את הדם: קן אומרים יקיז אף: ון חייא בר אבא לבריה: ון היתה מונחת במקום: ז] ר"מ הכא אלא דקא . עביד בידים אבל התם דגרמא בעלמא הוא כר׳ יהושע: טו התם בעלמא הוא כו להושני טן הום ס"א דאי שביק לא פסדא כר"א כו': זן קאמר רבי יהושע התם דגרמא בעלמא הוא אבל הכא דקא עביד בידים כר"א ס"ל . וע"כ לא קאמר רבי יהודה הכא וע"כ לא קאמר רבי יהודה הכא אלא דקא עביד בידים אבל התם דגרמא בעלמא הוא כר׳ יהושע: יל) פליגי והתם בקראי פליגי: יכן ועבודה ס"א אסור למשדא בהו מומא: יג] תיבות דכיון ידן דכיון דשרית: ידן דכיון דשרית ירינוין נמוזק: יון ייכיון ישרית להרגיל וימכור העור: עון פוגם בבשר: עון מחתך הבשר עם העור הס"ד: יון בקדשים שמכין העור לצורן: יתן יגדל מהן עדרים: יען עושין בו מום: כן עושה בו מום: ל6) הואיל והוא הטילו עד כרי אחר וישחוט הס״ד ומה״ד יקיו . אע"פ שהוא עושה בו מום: . ככן אבר יקיז ולא: כגן הגלוי ואינו: כדן לקלקלו ולהטיל לו מום ומתיר: כדן מום דקאמר יקיז שלא ימות כר׳ אליעזר דאוסר: כון כדי שנראה לזילוף: כון דמוטב שיגרום לה טומאה שיניחנה במקום התורפה ותהא: שיניתנה במקום הוחופה ההיא: כת] בכלל עשייה היתה למה יצאת לומר לך מה אפייה: כען לא יַהַיֵּה בו: () כו׳ בגמרא בו: ט כו' בגמרא נדקדק במאי פליגי עיין בתוס' ל"ד ע"א ד"ד טילייי לא] בכיס בסוף: (כן דניחא ליה לדמי חזי אלא: 👣 רבא למקדיש

רבינו גרשום

בפסולי המוקדשין: דאילימי בכסול החוקר סן. יא כו למיתפס פדיונן דבני פדייה נינהו אבל בכור אין קדושתו חמורה כ"כ שיהא תופס פדיונו ה"נ (כשהיא) כשמרגילין בפסולי רווחא . דאיכא המוקדשים , להקדש שהעור נמכר ביוקר הקדש שהפור נמכר ביוקר לצורך מפוח לישרי ליה: ל"א לא הוי רווחא להקדש דמה שמשביח בעור פוגם בבשר שמחתכו ומנוולו כעובד עבודה בקדשים ^{f)} מפוח: גזירה אי . שרית להרגיל. שמא אין שם שרת לחוגית: שמא אין שם נפחים מי שצריכין להן והוא משהן בחיים עד שיזדמנו שם והוא מגדל מהן עדרים עדרים קודם שיבאו הנפחים ואתי בהו לידי תקלה לגיזה ועבודה: אפי׳ מת אין מקיזין לו את הדם. דאי שרית ליה במקום שאין עושה בו מום. שמא יקיז אפי׳ במקום

לא פש יהיה בו שלא יטיל מום ומדהוה ליה למיכתב מום וכתיב כל מום לרבות אפילו בעל מום שלא יטיל בו מום אחר: ורבגן סברי. דרשינן כוליה קרא [שם] תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו דמשמע תמים הראוי לרצון אמרתי לך דכל מום לא תטיל בו אבל בעל מום לא שעושה מום: אם עשה בו מום הרי זה לא ישחט עליו. דקנסינז ליה: ר' שמעוז אומר יקיז אפי' שעושה בו מום דדבר שאיז מתכויז מותר: שנולד להם ספק. שנמצא הור הרא אישום עליו. דעסינן ליהד די שמעון אומר יקי אפי שעושה בו מום דרבו שאך מותנדן מחוד שעריה והם טעק. שנכצא שרץ בצידה. וספק נגע ספק לא נגע: תורפה. מקום מגולה: יניחנה במקום המוצנע. שלא יגע בה טומאה דשמא יבא אליהו ויטהרנה: ורי יהושע סבר כיון דספק היא מותר לגרום לה טומאה. להסיקה תחת תבשילו! ולא יחדש בה דבר. לא יוינוה ממקומו: עיכ לא קאמר רבי מאיר הכא דאין מקיזין לו במקום שעושה בו מום משום דקא עביד בידים: במחמץ אחר מחמץ. היינו אופה אחר מחמץ שבאפייה מיגמרא מילתא דחמץ: ובמסרס אחר מסרס. מי שנותק אחר כורת: אם על כורת חייב. מי שכורת הכיס ומניח הביצים תלוין. על נותק מיגמרא מילתא דחמץ: ובמסרס אחר מסרס. מי שנותק אחר כורת: אם על כורת חייב. מי שכורת הכיס ומניח הביצים תלוין. על נותק . הביצים לא כ״ש: דר[.] מאיר סבר כל מום לא יהיה בו. בין בתם בין בבעל מום אסור לעשות בו מום ורבנן סברי תמים יהיה לרצון

א) נראה דל"ל שמכין העור לצורך מפוח כשהוא עדיין על הקדשים.

בבור שאחזו דם בו'. שינו מקק במאי פליגי: להביא נותק אחר בורת. פי׳ בקונטרס דאם כרת האחד את הבילים ועדיין הם בכים ובא חבירו ונתקן מן הכים והשליכן שניהם חייבים וקשיא לרבי דלקמן בפרק על אלו מומין (דף למ:) משמע דנתוק וכרות

ולוהמה כולה כר' אלעזר ברבי שמעוז דילמא

עד כאן לא קאמר ר' אלעזר בר' שמעון התם

אלא פסולי המוקדשין דאלימי למיתפס פדיונו

אבל בכור דלא אלים למיתפם פדיונו לא ור'

אלעזר ברבי שמעון לית ליה מכל שפסולי

המוקדשין נמכרין באיטליז יונשקלין בליטרא

אלמא דכיון דאיכא רווחא להקדש שרי לה

אמר יורב מרי בריה דרב כהנא מה שמשביח

בעור ג פגם בבשר במערבא משמיה דרבינא

אמרי מפני שנראה כעובד עבודה בקדשים

רבי יוסי בר אבין אומר גזירה שמא יגדל מהן

עדרים עדרים: מתני' מכור שאחזו דם

אפי' מת אין מקיזין לו יו דם דברי רבי יהודה וחכ"א -יקיז ובלבד שלא יעשה בו מום ואם

עשה בו מום הרי זה לא ישחם עליו ר"ש אומר

יקיז אע"פ שהוא עושה בו מום: גמ' ת"ר

סבכור שאחזו דם מקיזין לו את הדם במקום

שאין עושים בו מום ואין מקיזין לו את הדם

במקום שעושין בו מום דברי רבי מאיר וחכ"א

אף במקום שעושה בו מום ובלבד שלא

ישחם על אותו המום ר"ש אומר אף נשחם על

אותו המום ר' יהודה אומר אפי' מת אין מקיזין

לו את הדם מתני ליה ר' אלעזר לבריה ואמרי

לה ר' חייא ח לבריה כמחלוקת כאן כך מחלוקת

איתנהו לבילים ^{פ) נאן} בסוף גמרא דחוטין החילוניות שנפגמו דקאמר נתוק וכרות לא הוי מומין דהא איתנהו ובההיא שמעתה פי׳ רש״י נתוק ביד לגמרי אלה שעדיין תלוין בכים כרות בסכין ועדיין תלוין בכים ומעורין קלת דכרות הוי בניר מנתוק כדאמר בפירקין דלעיל

להביא נותק אחר כורת עכ"ל: בעל מום מעיקרו פשימא דיקלא בעלמא הוא. תימה לימא דלבכור אילטריך שיש בו קדושת הגוף ואין לו פדיון וי"ל דניחא לם לאשכוחי דאיצטריך לכל הקדשים דהכי נמי לגן מצי למימר דאיצטריך לומן הוה דלא עבר משום מטיל מום אפי׳ בתםט ואפילו למאן דמחייב למטיל מום בבעל מום לדו בומן הזה גרע כדקאמר בפ"ק דע"ו (דף יג:) להן ולא לדמיה חזי אלא משכח שפיר דאינטריך אפיי בזמן בית המקדש ומיהו אף על גב דפרישית דבומן הוה גרע ממטיל מום בבעל מום אין לתמוה מהא דפסקינן לקמן הלכה כר"ש דברייתא דשרי להטיל מום בבעל מום והתם במס׳ ע״ו (גו״ש) אסר רבא לוו לקדשים בזמו הזה לנשר פרסותיה משום דנראה כמטיל מום בקדשים דאע"ג דמטיל מום בבעל מום שרי מדאורייתא מ"מ מדרבנן מיהא אסור ולא שרינן הכא

אלא משום הקוהש:

בחבית של תרומה דתנן יחבית של תרומה שנולד בה ספק מומאה ר"א אומר אם . אמד היתה במקום התורפה יניחנה במקום המוצגע אם היתה מגולה יכסנה רבי יהושע אומר אם היתה מונחת במקום המוצגע יניחנה במקום התורפה אם היתה מכוסה יגלנה רבן גמליאל אומר ילא יחדש בה דבר ר"מ כרבי אליעזר ורבנן כרבי יהושע ור' יהודה כרבן גמליאל ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר"מ ק התם דקא עביד בידים אבל הכא דגרמא כרבי יהושע סבירא ליה ועד כאן לא קאמר רבי אליעזר התם אלא ישמא יבא אליהו וימהרנה אבל הכא דאי שביק ליה מיית כרבגן סבירא ליה ועד כאן לא קאמרי רבגן הכא דאי שביק ליה מיית אבל התם 🌣 שמא יבא אליהו וימהרנה כר' אליעזר סבירא להו ועד כאן לא קאמר יור' יהודה הכא דקא עביד בידים אבל התם דגרמא כרבי יהושע ם"ל וע"כ לא קאמר רבן גמליאל התם דשמא יבא אליהו וימהרנה אבל הכא דאי שביק ליה מיית כרבנן ס"ל ועוד הכא בקראי פליגי יו והכא בקראי פליגי "דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן הכל מודים במחמץ אחר מחמץ שהוא חייב דכתיב ילא תאפה חמץ יולא תעשהי הבמסרס אחר מסרס שהוא חייב דכתיב יומעוך וכתות ונתוק וכרות אם על כורת חייב על נותק לא כל שכן אלא להביא נותק אחר כורת שהוא חייב לא נחלקו אלא בממיל מום בבעל מום דר"מ סבר כל מום לא יהיה בו ורבגן יסברי +תמים יהיה לרצון ורבי מאיר האי תמים יהיה לרצון מאי עביד ליה מיבעי ליה למעומי בעל מום מעיקרו בעל מום מעיקרו פשימא דיקלא בעלמא הוא אלא למעומי פסולי המוקדשין לאחר פריונן סד"א הואיל ואסירי בגיזה ועבודה ים במומין נמי ליתסרו קמ"ל ורבנן

נמי הכתיב כל מום לא יהיה בו לגרמא הוא דאתי ∞דתניא מום לא יהיה בו אין לי

ור"ה בר"ש. דמחמיר בפסולי המוקדשין לאחר שחיטה מי לית ליה הא דתנן [לא.] נמכרין באיטליז אלמא לאו בקדושתייהו קיימי ומשום האי רווחא דהקדש ים דכיון דזימנין דטפיי ופריק מעיקרא כדאמרן שרי ליה מר ה"נ לישרי להרגיל משום רווחא דהקדש דכיון יה דימכור העור ביוקר טפיק ופריק מעיקרא: שח פגם בכשר. וליכא רווחא בבשר

כולי האי שהרי מחתך שוו את הבשר ופושטה עם העור: במערבה המרי. לעיל קאי. כלומר לעולם דברי הכל היא דאסור להרגיל דבזיון גדול הוא שנראה כעובד עבודה בקדשים יו שמוכרין העור לנורך מפוח כשהוא עדיין על הקדשים: שמה יגדלית עדרים עדרים. כלומר דברי הכל אסור להרגיל דאי שרית ליה אתי לשהוייה מלשחוט עד שימלא בני אדם המבקשים עורות שלימים ובין כך ובין כך יגדל עדרים מפסולי המוקדשין ואתי בהו לידי תהלה לגיזה ועבודה: מתבר' שחחוו דם. אפינדו"ר: אפי׳ מת. אם לא יקיזוהו: אין מקינין לו אם הדם. ואפי׳ במקום שחין עושין יש מום דיכול לחזור ולהתרפאות המכה והכי מפרש בפ"ה . דפסחים [יא.] מתוך שאדם בהול על ממונו אי שרית ליה במקום שאין עושה בו מום אתי למיעבד במקום שעושה בו מום: יקיו ובלבד שלה יעשה מום.

שלא יחתוך ושלא יפגום את אזנו ואת

ניב שפתיו שחין עתיד לחזור ולהתרפחות

דסברי רבנן כ"ש אי לא שרית ליה

במקום שאין עושה יו מום אתי למיעבד

במקום מום: לה ישחט עליו. במום

הזה הואיל יאו והטילו עד שיפול בו

מום אחרם: יקיו אף במקום שעושה

מוס. דסבר ר"ש דבר שחין מתכוין

מותר: בב" וחכ"ה יהיו אף במקום

שעושה מום. אם לריך להקיז מאותו

אבר כבן ולא יניחנו שימות: מורפה.

במקום כגן גילוי ואינו משומר: רבי יהושע אומר כו'. מעכשיו אינה ראויה לאכילה שמא טמאה היא ולא

לזילוף שמא טהורה ואסור לאבדה

הלכך יגלנה ותיטמא ותהא ראויה

לזילוף: ר"מ. דאוסר לקלקלו ידו ומתיר

לתקנו אם יכול לעשותו בלא מום

כים קאמר דיקיו שלא ימות כר"א דאסור

לגרום לה טומאה אלא מצניעה שלא

תיטמה: ורבנן. דשרו להטיל מום

קודם שימות כדי שיראה לאכילה כר׳

יהושע דאמר יגרום לה טומאה כדי

כיו שיראה לזילוף ור׳ יהודה דאמר

אע"ג דמית ואזיל לאיבוד לא יקלקלנו

ולא יתקננו כר"ג דאמר לא יתקננה

ולא יקלקלנה: דקעביד בידים. שמטיל

בו מום הלכך ימות מעלמו ולא יטיל

בו מום: דגרמה. בעלמה שמניחה

במקום התורפה וגורם לה טומחה:

כר׳ יהושע ס"ל. יו דמתיר שיגרום

לה טומאה ותהא ראויה לזלף משיניחנה

מוסף רש"י

. אבל בכור דלא אלים כו׳. נכור אין לו פדיון אלל בכור אין לו פדיון אלא הוא בקדושתו להקריב דמו ומלבו ומימורין כדין בכור, דכמיב (מדבר יח) לא תפדה, ואם פדאו אינו תופם פדיונו בהדושתו שההלבין מוכרין בשר חולין ודעי שאקפרן מומלץ בער מומלן לשיל לא.. דכיון דאיכא רווחא להקדש שרי לה. כיון דשרית ליה למוכרו באיטליז טפי ופריק ליה מיד הקדש ביוקר, הואיל סופו למוכרו יפה, גבי הרגלה נמי וסופו ננותרו ליה להרגיל דכיון דידע בשעת פדיון דפסולי המוקדשין דסופו להרגיל ולמכור העור בדמים יקרים, טפי ופריק ליה מיל הקלש (תמורה כד.). מה שמשביח בעור פוגם בבשר. מה שמשתכר בדמי העור פוגם נהם שמשומו לאיי השתי פוגט בדמי הבשר ואין כאן ריוח, לפי שמתיירא לחמוך העור וחותך הבשר ושוב אינה יפה לימכר .םם). כעובד עבודה בקדשים. שעושה מפוח על הבהמה בעודה שמובה ועבודה ממש ודהי לה מחובר, ועבודה לחמר מיתה, אבל הוי דאין עבודה לחמר מיתה, אבל נרחה כעבודה (שם). שמא יגדל מהן. מפסולי המוקדשין, עדרים ם. דאי שרית ליה להרגיל ושהי להו ולא שחינו נוד שיודמנו נו נחחות ואחו לנדל נודרות ואחי המוקדשין אסורין בגיזה ועבודה אפילו לאחר פדיונן (שם). בכור שאחזו דם. בכור אסור להטיל בו מום ואפילו לגרום, כדתניא (בילה כז:) מום לא יהיה בו, אין לי אלא שלא יטיל בו מום, מניין שלא יגרום לו מ"ל כל מום (פסחים יא.). אין מקיזין לו דר. לפסחים יא.). אין מקיזין לו דם. לפילו במקום שלינו עושה בו מוס, דהיינו בכל מקום שבו לם לינו מוסך ממנו עלם לו פוגם שפחו לו לו זונ, וכל דבר שלינו חוזר לקדמותו הוי מום אידך לא הוי מום. והא גזר ר' יהודה אטו מקום שעושה בו מום (פחחם יא.). במקום שאין עושים בו מום. היינו כל הגוף דהדר בריל

בר מום. היינו אונו ועינו דלא הדר בריא (שם). ובלבד שלא ישחט על אותו המום. עד שיהא בו מום מעצמו. דבכור אינו נאכל בחוד בו כוהם. היא מות ועים לכוח היל כלית (משו). וביכבו שנא ישוח כל אחוד והום: עו שימו כו מום ממנמת, לבית היש המכל כמון עד שימה בו מות, והחהי לה מחם ללתה את המכוין להטיל כו מום על מנת לשומנו עלנו (מתחוד שמ). רי יהודה אומה אפילו מת. אם לה קלנה, דכר שאין מתכרון מותר, וחד לה מכוין להטיל כו מום על מנת לשומנו עלנו (מתחוד שם). רי יהודה אומה אפילו מת. אם לה יקיונו, אין מקייון לו את הדם. בפ"ק דפסחים (יא), מפרש מתוך שאדם בהול על ממונו אי שרית ליה מתקום שאין עושין בו מום אמי למעבד בתקום מום, ובמקום מום ס"ל לרי יהודה כר' מאיר דאסר (מתחוד וה). שבולד בה ספק טומאה. שנולד, שאירע, כגון שנכנם מישבר בתקום מוסף, ובתקום מוס קיינ כדי יהודה כר ממיד דמקב (תנוחות 11). שנודד בה ספק טומאות. שנוד, שהיים, כגון שכנטק אדם עומר של היו מקב מוסף במוסף במוסף במיד לבי מוסף במוסף ב

שאינו טחקן לגמרי אלא חוחכן וחלויין בכיס (שבת שם). כל מום. כל ריבויא הוא ומשמע דאפילו בצעל מוס לא ימן מוס אחר (מוחות שם). תמים יהיה לרצוך. כמיב צרישיה דקלא, ותשמע שם אינו לאין בהחוא שה אם בצר בחירות שם. תמים יהיה לרצוך. כמיב צרישיה דקלא מוס לא יהיה בו אבל בצעל מוס לא יהיה בו אבל בצעל מישה. ביקלא בעלמא הוא. דלא קדוש ואמאי אינטריך קרא למישרי להטיל צו מוס (שם). מום לא יהיה בו. קרי ציה לא יהיה בו. קרי ציה לא יהיה שום ארי (שם). דיקלא בעלמא הוא. דלא קדוש ואמאי אינטריך קרא למישרי להטיל צו מוס (שם). מום לא יהיה בו. קרי ציה לא יהיה בו. קרי ציה לא יהיה

ולא תהא ראויה לכלום: אלא שמא יבא אליהו. ויאמר שלא נגעה בה טומאה: הכל מודים. רבנן נמי אע"ג דפליגי בבכור שאחזו דם דלא הויש

המקיז דם מטילי מום בבעל מום דאין לך בעל מום גדול הימנו שהרי ימוח כולהו מודו במנחות שהמחמץ אחר מחמץ כגון אם לש האחד בחימוץ

ואפאה אחר שניהם חייבין דכתיב (ויקרא 1) לא תאפה חמץ ולא תעשה חמץ (שם ב) ודרשינן במנחות (דף נה:) אפייה בכלל ישם בל תעשה

חמץ למה יצאת מה אפייה מיוחדת שהיא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה אף כל מעשה יחידי: מסרס אחר מסרס. בבהמת חולין נמי אם כרת האחד הביצים ועדיין הם בכים ובא חבירו ונתקן מן הכים והשליכן שניהם חייבין: אם על כורם חייב. דכתיב

בתריה ויקרא ככן ובארלכם לא מעשו : על נותק. שנותקו ומשליכו לא כל שכן : בבעל מום. כגון האי בכור שאחזו דם : כל מום לא יהיה בו. וקרי ביה